

Fyrnum fyrningarleiðina

Fundur í Vestmannaeyjum
21. janúar 2010

Rík ástæða til fundar

- Afkoman undir - Frábært framtak
- Af hverju vilja stjórnvöld stríð við sjávarútveginn í miðri kreppu?
- Nauðsyn samstöðu og nýrrar sóknar
- Praktískar lausnir en ekki hugmyndafræðilega sigra

Af hverju kvótaleið?

- Aflamarkskerfið er ekki bara til fyrir sjávarútveginn heldur líka fyrir alla þjóðina.
- 200 milljarða útflutningstekjur
- Hagræðing í höndum greinarinnar
- Rekstrarleg ábyrgð tryggð
- 5000-6000 sjómenn með góða afkomu
- Stöðugleiki í fiskvinnslu - tæknivæðing
- Öflug fyrirtæki
- Gæði í fyrirrúmi
- Sterk markaðsstaða

Fyrir aflamarkið

- Ófyrirsjáanlegar sveiflur í veiðum voru undirrót óstöðugleika í efnahagslífinu og verðbólgu
- Met tap jafnvel í met veiði
- Afkoma í sjávarútvegi sífellt áhyggjuefni stjórnvalda og endalaust gripið til nýrra ráðstafana vegna skulda og yfirvofandi rekstrarstöðvunar
- Skuldir nú og skuldir þá?
- Frjáls aðgangur að hverju?

Er einhver betur settur ef?

- Tvöfalt fleiri ynnu við að búa til sömu verðmæti í sjávarútvegi?
- Þeir sem þurfa að hætta rekstri í sjávarútvegi neyðist í gjaldþrot vegna banns við kvótasölu
- Fyrirgreiðslupólitík verður í fyrirrúmi?
- Endalausar pólitískar deilur væru um einstök fyrirtæki og byggðarlög?

Stjórnarsáttmálinn

- Innköllun aflaheimilda og endurráðstöfun á 20 árum
- Áætlun um innköllun og endurráðstöfun taki gildi 1. september 2010
- Stofna auðlindasjóð sem fer með ráðstöfun (innkallaðra) fiskveiðiréttinda í eigu þjóðarinnar
- Veiðiheimildir skulu ákvarðast af nýtingarstefnu og aflareglu

Stöðugleikasáttmálinn

25. júní 2009

- Í framhaldi af stjórnarsáttmála var skipuð sáttanefnd
- Áréttuð í stöðugleikasáttmálanum að málin yrðu í sáttafarvegi
- Ítrekað í yfirlýsingu 28. október að engin breyting væri á sáttafarvegi og sérstök áhersla lögð á mikilvægi góðra rekstrarskilyrða í sjávarútvegi

Frv. um stjórn fiskveiða

- Blekið varla þornað á yfirlýsingu 28. okt þegar ráðherra leggur fram frumvarp um veigamiklar breytingar án umræðu í sáttanefnd. (Stjórnarfrumvarp samþykkt í ríkisstjórn og þingflokki)
- Flestar breytingar ekki til bóta
- Skötuselsmálið alvarlegast. Fyrning hafin á einni tegund. Úthlutunaraðferð vísbending um framhaldið

Skötuselsákvæðið

- Nýr heildarkvóti ákveðinn allt að 80% umfram ráðgjöf Hafró
- Kvótaákvörðun flutt til Alþingis
- 2500 tonn í allt að 4500 tonn
- Ákvörðun um að fiska stofninn niður
- Sérkennileg umhverfisstefna
- Selt í 5 tonna hlutum á 120 kr. kg.
- Í samræmi við meðaltalsverð á aflamarki síðustu 18 mánuði

Hvernig gengju veiðar eftir?

- Hver getur gert út á beinar skötuselsveiðar með því að borga 120 kr. á kg. fyrir kvótann?
- Hver verður veiði á sóknareiningu þegar búið er að auka kvótann um 2000 tonn og sóknin aukin á þeim blettum þar sem beinar veiðar eru stundaðar nú?

Hvað gerðist svo?

- Frv. sjávarútvegsráðherra mótmælt
- Mælst til þess að málið fari til umfjöllunar í sáttanefnd
- Ráðherra neitar
- Stjórnarmeirihlutinn á Alþingi ákveður að rífa málið út úr þingnefnd og setja það í 2. umræðu í þinginu
- Enn mælst til þess að sáttanefnd fái málið
- Enn hefur það ekki gerst

Hvað svo?

- Ekki hægt að láta fyrningarleiðina yfir sig ganga.
- Skötuselsákvæðið er fyrsti áfanginn
- Innköllun aflaheimilda rýrir þau fyrirtæki sem hafa þær nú og kemur þeim almennt í gjaldþrot
- Hver á að taka við heimildunum og stunda sjávarútveg?
- Hver verður staða sjómanna?
- Hver verður staða sjávarbyggðanna?

Útflutningsálagið

- Baráttumál til margra ára
- Upphaflega sett á til að ná jafnræði milli siglingaskipa og annarra
- Nú hafa samkeppnisyfirvöld aðrar skoðanir
- Ferskfiskmarkaðir eru mikilvægir. Heill fiskur er líka verðmætur
- Niðurfellingu teflt saman við tollalækkanir á sjávarvörum til ESB
- Fiskvinnslan á ekki að þurfa viðskiptahindranir

Viðfangsefnið / vandinn

- Sífelld þarf að hagræða og auka verðmætasköpun í sjávarútvegi til þess að hann haldi samkeppnishæfni sinni og geti staðið undir sífelld betri lífskjörum þeirra sem við hann starfa
- Vandir landsbyggðarinnar felst í því að ekki hefur tekist að skapa ný arðsöm og samkeppnishæf störf á móti þeim sem fækkar við hagræðingu í sjávarútvegi og landbúnaði
- Lausir felst ekki í að stöðva hagræðingu því þá er sjávarútvegurinn dreginn nður

Hvað á sjávarútvegurinn að borga?

- Í síðustu stóru endurskoðun var ekki ágreiningur milli stjórnmalaflokka um upphæðina sem sjávarútvegur skyldi greiða í veiðgjald. Gjaldið er íþyngjandi.
- Ágreiningurinn var um aðferðina
- Öll gjaldtaka felur í sér kröfu um enn meiri hagræðingu sem skilar sér ekki til þeirra sem starfa við sjávarútveg
- Nú á að hefja innköllun og stórauka byrðar sem fyrirtækin ráða ekki við

Lokaorð

- Eldur í sjávarbyggðum
- Löggjöf um stjórn fiskveiða byggir á málamiðlunum
- Meginmarkmið er samkeppnishæf atvinnugrein sem skapar góðar tekjur hjá þeim sem við hann starfa. Þannig leggur sjávarútvegur mest til samfélagsins
- Fyrningarleiðin vinnur gegn sjávarútvegi, sjávarbyggðum og þjóðarhag og verður aldrei þoluð
- Lagalegur stöðugleiki nauðsynlegur
- Starfsfriður er krafan til stjórnvalda

